

**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ, ΑΘΛΗΤΙΣΜΟΥ ΚΑΙ ΝΕΟΛΑΙΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΑΝΩΤΕΡΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ
ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ**

ΠΑΓΚΥΠΡΙΕΣ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ 2024

ΜΑΘΗΜΑ: ΘΕΑΤΡΟΛΟΓΙΑ (68)
Ημερομηνία και ώρα εξέτασης: Πέμπτη, 20 Ιουνίου 2024
Ώρα: 08:00 - 10:30

ΛΥΣΕΙΣ

Ο ΟΔΗΓΟΣ ΛΥΣΕΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΙΤΑΙ ΑΠΟ ΕΝΝΕΑ (9) ΣΕΛΙΔΕΣ

ΜΕΡΟΣ Α΄ (20 Μονάδες)

A I:

Οι σωστές απαντήσεις είναι οι εξής:

1. ΣΩΣΤΟ
2. ΛΑΘΟΣ
3. ΛΑΘΟΣ
4. ΛΑΘΟΣ
5. ΣΩΣΤΟ
6. ΣΩΣΤΟ
7. ΣΩΣΤΟ
8. ΛΑΘΟΣ
9. ΣΩΣΤΟ
10. ΛΑΘΟΣ

A II:

Οι σωστές απαντήσεις είναι οι εξής:

1. Β
2. Γ
3. Β
4. Δ
5. Γ

ΜΕΡΟΣ Β´ (45 Μονάδες)

ΖΗΤΗΜΑ 1

B.1.1. Να καταγράψετε τρία (3) χαρακτηριστικά στοιχεία του Χορού της αρχαίας κωμωδίας.

(6 μονάδες)

Η απάντηση θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει **τρία (3)** από τα πιο κάτω σημεία. Θα γίνονται αποδεκτές οι πιο κάτω απαντήσεις και οποιεσδήποτε άλλες απαντήσεις, οι οποίες παραπέμπουν εννοιολογικά στα ακόλουθα.

1. 24 μέλη στο Χορό. Συνήθως δύο ημιχόρια.
2. Χωρίς αναγκαστική ομοιογένεια στην ηλικία, το ντύσιμο, το φύλο.
3. Ποικιλόμορφος: Ανθρώπινος, ζωόμορφος, προσωποποιημένα ουράνια φαινόμενα, έννοιες ή σύμβολα.
4. Αστεία και άσεμνη όρχηση (κόρδαξ).
5. Ισχυρός συμπρωταγωνιστής. Δυναμική συμμετοχή στα δρώμενα.
6. Ρόλος του διαιτητή στον αγώνα λόγων και ανακήρυξη του νικητή. Παίρνει θέση, προτείνει, επικρίνει, συγκρίνει.
7. Υπάρχουν συχνά επώνυμα μέλη.
8. Μετατρέπει σε οπτικό θέαμα το θέμα του έργου: θορυβώδης, κινητικός, πολύχρωμος.
9. Αυτοαναφορικός: τη μια ήταν μέσα στην ιστορία, την άλλη εκτός ως σχολιαστής, (εκτελεί την Παράβαση).

B.1.2. Παρουσιάστε δύο (2) παράγοντες που επηρέασαν το έργο του Τέννεσι Ουίλιαμς.

(6 μονάδες)

Η απάντηση θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει **δύο (2)** από τα πιο κάτω σημεία. Θα γίνονται αποδεκτές οι πιο κάτω απαντήσεις και οποιεσδήποτε άλλες απαντήσεις, οι οποίες παραπέμπουν εννοιολογικά στα ακόλουθα.

1. Φραστρέισιον: Το συναίσθημα:
 - της ματαίωσης των ονείρων
 - της απόλυτης μοναξιάς
 - της αποξένωσης
 - της αποτυχίας και
 - της κατάθλιψης.
2. Η καταγωγή του από τον Νότο:
 - Ο συγγραφέας πέρασε τα παιδικά του χρόνια στον αμερικανικό Νότο, μία περιοχή με μεγάλη ιστορία και ιδιαίτερη κουλτούρα που τον επηρέασαν.
 - Μεταφέρονται στα έργα του: αναμνήσεις προσώπων//νοοτροπιών// και εικόνες εκείνων των αναμνήσεων.
3. Τα προσωπικά του βιώματα μεταφέρονται στα έργα του:
 - το περιβάλλον όπου γεννήθηκε
 - η οικογένειά του,
 - η προσωπική του ζωή

B.1.3. Να εξηγήσετε την ακόλουθη αρχή του Ρεαλισμού: Αντικειμενικότητα. (3 μονάδες)

Η απάντηση θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει τα πιο κάτω σημεία.
Θα γίνονται αποδεκτές οι πιο κάτω απαντήσεις και οποιεσδήποτε άλλες απαντήσεις, οι οποίες παραπέμπουν εννοιολογικά στα ακόλουθα.

- Στόχος του καλλιτέχνη είναι να μην επενδύει στα έργα του προσωπικά συναισθήματα, ερμηνείες και πεποιθήσεις,
- Αυτό πρέπει να γίνεται ούτως ώστε η πραγματικότητα να μην παρουσιάζεται αλλοιωμένη και το κοινό να μπορεί να κρίνει σωστά.

ΖΗΤΗΜΑ 2

B.2.1. Να παραθέσετε δύο (2) στοιχεία με τα οποία πρέπει να σχετίζεται το θεατρικό μακιγιάζ στις παραστάσεις του αστικού δράματος. (6 μονάδες)

Η απάντηση θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει **δύο (2)** από τα πιο κάτω σημεία.
Θα γίνονται αποδεκτές οι πιο κάτω απαντήσεις και οποιεσδήποτε άλλες απαντήσεις, οι οποίες παραπέμπουν εννοιολογικά στα ακόλουθα.

Το μακιγιάζ έχει σχέση με:

1. το θέμα του έργου
2. την ψυχική κατάσταση του προσώπου
3. τον χαρακτήρα.

B.2.2. Να περιγράψετε το κρουπέζιον και να αναφέρετε τον τρόπο χρήσης του. (3 μονάδες)

Η απάντηση θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει τα πιο κάτω σημεία. Θα γίνονται αποδεκτές οι πιο κάτω απαντήσεις και οποιεσδήποτε άλλες απαντήσεις, οι οποίες παραπέμπουν εννοιολογικά στις πιο κάτω απαντήσεις.

- Περιγραφή: Ξύλινο παπούτσι με προσαρμοσμένη σιδερένια πλάκα στο κάτω μέρος (σαν κλακέτες)
- Χρήση: Το φορούσε ο αυλητής, για να κρατά τον ρυθμό.

B.2.3. Να παρουσιάσετε τα πιο κάτω χαρακτηριστικά της δραματικής τέχνης του Άντον Τσέχωφ:

α. Ψυχολογικός ρεαλισμός	(3 μονάδες)
β. Στατικοί χαρακτήρες	(3 μονάδες)

Η απάντηση θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει **δύο (2)** σημεία για το κάθε χαρακτηριστικό.

Θα γίνονται αποδεκτές οι πιο κάτω απαντήσεις και οποιεσδήποτε άλλες απαντήσεις, οι οποίες παραπέμπουν εννοιολογικά στα ακόλουθα.

α) Ψυχολογικός ρεαλισμός

- Ο Ψυχολογικός Ρεαλισμός είναι μια έκφραση του καλλιτεχνικού κινήματος που το ενδιαφέρει η λεπτεπίλεπτη και ανεπτυγμένη αίσθηση της ανθρώπινης ψυχής.
- Ο ψυχικός κόσμος των ανθρώπων διερευνάται και ρίχνει μια διεισδυτική ματιά στα βάθη της ανθρώπινης ύπαρξης.
- Υπάρχει μια γενική ευθραυστότητα, συνοδευόμενη από λυρικό πάθος, υπαινιγμούς και αποσιωπήσεις.
- Ο Τσέχωφ κατέστησε ορατό το αόρατο κομμάτι της ανθρώπινης ψυχής.

β) Στατικοί χαρακτήρες

- Η αδυναμία των δραματικών του προσώπων να δράσουν, οδηγεί σε ένα δράμα στατικό.
- Όλοι οι χαρακτήρες μιλούν ασταμάτητα, τίποτα δεν ολοκληρώνεται και τίποτα δεν οδηγεί πουθενά.
- Μοιραία η δράση παγώνει, ακινητοποιείται.
- Αυτό το γεγονός δείχνει το χάσμα ανάμεσα στην πραγματικότητα και την ψευδαίσθηση.

B.3.1. Παρουσιάστε τα ακόλουθα χαρακτηριστικά του έργου του Ευριπίδη:
α. Ο άνθρωπος όπως ακριβώς είναι (3 μονάδες)
β. Μέσα εντυπωσιασμού (3 μονάδες)

Η απάντηση θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει **δύο (2)** σημεία για το κάθε χαρακτηριστικό.

Θα γίνονται αποδεκτές οι πιο κάτω απαντήσεις και οποιεσδήποτε άλλες απαντήσεις, οι οποίες παραπέμπουν εννοιολογικά στα ακόλουθα.

α. Ο άνθρωπος όπως ακριβώς είναι

- Ο Ευριπίδης παρουσιάζει τους ήρωές του όπως είναι στην πραγματικότητα με όλα τους τα πάθη, τις αδυναμίες, τα τυφλά ένστικτα και την παραφροσύνη.
- Οι ήρωές του βρίσκονται πιο κοντά στον θεατή από όσο οι ήρωες των άλλων τραγικών.
- Η φιλοσοφία του Ευριπίδη είναι ότι ο άνθρωπος μόνος του αποφασίζει και ευθύνεται για τις πράξεις του.

β. Μέσα εντυπωσιασμού

- Παρέμβαση του υπερφυσικού παράγοντα για τη λύση της πλοκής του δράματος («από μηχανής θεός»).
- Εξαιρετική απεικόνιση του ανθρώπινου πάθους και τρόμου, που κορυφώνεται στο τέλος.

B.3.2. Να εξηγήσετε τον όρο τραγική ειρωνεία.
--

(3 μονάδες)

Θα γίνεται αποδεκτή η πιο κάτω απάντηση και οποιοσδήποτε άλλες απαντήσεις, οι οποίες παραπέμπουν εννοιολογικά στα ακόλουθα.

- Ο θεατής γνωρίζει την πραγματικότητα, την αλήθεια ενός συμβάντος, ενώ τα πρόσωπα της τραγωδίας την αγνοούν.

Β.3.3. Οι πιο κάτω εικόνες είναι χαρακτηριστικές αφίσες παραστάσεων του Βοντεβίλ στα τέλη του 19^{ου} αιώνα. Να συντάξετε ένα σύντομο κατατοπιστικό σημείωμα σχετικά με το συγκεκριμένο είδος θεάματος. (Ορισμός, περιεχόμενο, δομή). (Έκταση: 80-100 λέξεις)

(6 μονάδες)

Η απάντηση θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει τον ορισμό του Βοντεβίλ, **δύο (2)** από τα σημεία του περιεχομένου και τα **δύο (2)** της δομής. Θα γίνονται αποδεκτές οι πιο κάτω απαντήσεις και οποιοσδήποτε άλλες απαντήσεις, οι οποίες παραπέμπουν εννοιολογικά στα ακόλουθα.

Ορισμός:

- Το Βοντεβίλ ήταν το πιο διάσημο και δημοφιλές θέαμα στην Αμερική από το 1880 μέχρι το 1930.

Περιεχόμενο

Το Βοντεβίλ περιλάμβανε οπτικά θεάματα (νούμερα) όπως:

- Χορό
- Τραγούδι
- Μικρές θεατρικές σκηνές
- Θέατρο Σκιών
- Κουκλοθέατρο
- Ταχυδακτυλουργικά κόλπα
- Αναπαραστάσεις διάσημων πινάκων
- Νούμερα με ζώα
- Ακροβατικά
- Μικρά μουσικά έργα

Δομή

- Μια τυπική παράσταση Βοντεβίλ αποτελούνταν από δεκατρία νούμερα.
- Τα νούμερα ήταν διάρκειας 6-15 λεπτών κατά μέσο όρο.

Γ.1.1. Να αναφέρετε από ποιο μέρος της δομής του έργου θεωρείτε ότι προέρχεται το πιο κάτω απόσπασμα. (3 μονάδες)

Η ορθή απάντηση είναι: “Παράβαση”.

Γ.1.2. Να δώσετε τέσσερα (4) χαρακτηριστικά στοιχεία του συγκεκριμένου μέρους της δομής της αρχαίας κωμωδίας. (6 μονάδες)

Η απάντηση θα πρέπει να συμπεριλαμβάνει **τέσσερα (4)** από τα πιο κάτω σημεία. Θα γίνονται αποδεκτές οι πιο κάτω απαντήσεις και οποιεσδήποτε άλλες απαντήσεις, οι οποίες παραπέμπουν εννοιολογικά στα ακόλουθα.

- Η Παράβαση ανήκει αποκλειστικά στον Χορό.
- Πρόκειται για διακοπή της δράσης, περίπου στη μέση του έργου.
- Ο Χορός αποποιείται τον θεατρικό του ρόλο (βγάζει το προσωπίο του), και απευθύνεται άμεσα στο κοινό.
- Ο Χορός επαινεί τον συγγραφέα.
- Ο Χορός κατηγορεί άλλους ποιητές ότι κλέβουν τις ιδέες του.
- Ο Χορός παραπονιέται για τη θέση που πήρε σε κάποιον άλλο δραματικό αγώνα.
- Ο Χορός πειράζει τους θεατές.
- Ο Χορός επιτίθεται κριτικά σε πρόσωπα.
- Ο Χορός αναφέρεται σε θέματα που απασχολούσαν την κοινωνία εκείνη την περίοδο.
- Ο Χορός μεταφέρει το ξεκάθαρο μήνυμα του ποιητή γύρω από ένα κοινωνικό//πολιτικό//καλλιτεχνικό ζήτημα, συνήθως με τη χρήση βωμολοχιών.
- Έδινε επίσης χρόνο στους υποκριτές, για να αλλάξουν κοστούμια και να ξεκουραστούν.
- Στα τελευταία έργα του Αριστοφάνη *Πλούτος* και *Εκκλησιάζουσες* απουσιάζει η Παράβαση.

Γ.2.1. Να αναλύσετε τους πιο κάτω θεματικούς άξονες του έργου *Αντιγόνη* του Σοφοκλή. Να τεκμηριώσετε την απάντησή σας με παραπομπές από το πιο πάνω απόσπασμα.

- α. Οι άγραφοι κανόνες και η πολιτική τάξη (4 μονάδες)**
- β. Η δύναμη του ευφυούς ηγέτη (4 μονάδες)**
- γ. Το συναίσθημα σε αντίθεση με τη λογική (4 μονάδες)**

α. Οι άγραφοι κανόνες και πολιτική τάξη.

- Στην *Αντιγόνη* βρίσκονται σε σύγκρουση δύο μορφές νόμων και δικαιοσύνης: από τη μια είναι ο άγραφος θείκος νόμος (οι θρησκευτικές τελετουργίες και οι παραδόσεις) που ενέχουν θέση νόμου και από την άλλη ο νόμος της πολιτείας.
- Η *Αντιγόνη* υποστηρίζει ότι οι άγραφοι νόμοι των θεών για τους νεκρούς δεν πρέπει να παραβιάζονται, γιατί από τη φύση τους είναι αυτοί που αντέχουν στον χρόνο, οπότε η παραβίασή τους φέρνει τη θείκη τιμωρία, η οποία είναι πολύ πιο σκληρή από την ανθρώπινη.
- Σε αντιπαράθεση, ο Κρέοντας θέτει υπεράνω όλων τους νόμους του κράτους (ανθρώπινης προέλευσης) είτε είναι δίκαιοι είτε άδικοι.

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ:

ΑΝ: Δεν ήταν ο Δίας που το πρόσταξε αλάθευτους άγραφους νόμους.

ΚΡ: Εσύ πες μου με λίγα λόγια και τόλμησες λοιπόν να παραβείς τον νόμο.

ΚΡ: Δεν γίνεται λοιπόν να σηκώνει κεφάλι τότε παραβίαζε.

β. Η δύναμη του ευφους ηγέτη.

- Η εξουσία τυφλώνει και διαφθείρει τα άτομα.
- Ο Κρέοντας, ο οποίος υπακούει μόνο στη «λογική» της δύναμής του.
- Ως «ευφους ηγέτης» θα έπρεπε να γνωρίζει τα όρια της δύναμής του.
- Η εμμονή του Κρέοντα τον οδηγεί στην ύβριν, και στην αναπόφευκτη πτώση του.

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ:

ΚΡ: Τι κι αν είναι της αδελφής μου παιδί από τον κακό τον θάνατο δεν θα γλιτώσουν.

ΚΡ: Τράβα στον κάτω κόσμο... γυναίκα δεν θα διαφεντεύει.

ΚΡ: Δεν γίνεται λοιπόν να σηκώνει κεφάλι τότε παραβίαζε.

ΚΡ: Άντρας δεν θα είμαι τώρα εγώ ... ισχή μου.

γ. Το συναίσθημα σε αντίθεση με τη λογική.

- Η *Αντιγόνη* οδηγείται από έντονα συναισθήματα αγάπης και τιμής για τον αδελφό της, επιμένοντας να βλέπει και τους δύο αδερφούς της ως ήρωες.
- Ο Κρέοντας, κυριαρχείται από τη λογική που του επιβάλλει η γήινη εξουσία του.
- Ο Κρέοντας προσπαθεί με τους νόμους του κράτους να αποτρέψει μελλοντικούς εμφυλίους για λόγους εξουσίας ή φιλοδοξίας.

ΤΕΚΜΗΡΙΩΣΗ:

ΚΡ: Και τόλμησες λοιπόν να παραβείς τον νόμο:

ΚΡ: Τι κι αν είναι της αδελφής μου παιδί σχεδίασε.

ΑΝ: Αυτός ο θάνατος όταν με βρει ... θα με πονούσε.

ΑΝ: Ζω για να αγαπώ και να αγαπιέμαι και όχι για να μισώ.

Γ.2.2. Να εντοπίσετε στο πιο πάνω απόσπασμα μία καινοτομία του Σοφοκλή και να την παρουσιάσετε. (6 μονάδες)

Εντοπισμός: Η ταυτόχρονη παρουσία τριών υποκριτών: φύλακα, Αντιγόνη, Κρέοντα. Αυτό αποδεικνύει την χρήση τρίτου υποκριτή.

ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑ = Η χρήση τρίτου υποκριτή.

Παρουσίαση:

- Η χρήση τρίτου υποκριτή έδωσε στον διάλογο μεγαλύτερη έκταση.
- Η υπόθεση των έργων παρουσιάζει μεγαλύτερη πολυπλοκότητα.
- Αναδεικνύεται η ιδιοσυγκρασία και η ψυχολογία των ηρώων.
- Μειώνεται η παρουσία του Χορού.
- Εξισορροπείται το λυρικό στοιχείο με τα διαλογικά μέρη.

Γ.2.3. Με βάση την υπόθεση του έργου Αντιγόνη του Σοφοκλή, να παραθέσετε τα γεγονότα που διαδραματίζονται στο κατά ποσόν μέρος Έξοδος του εν λόγω έργου. (8 μονάδες)

Η απάντηση θα πρέπει να περιλαμβάνει απαραίτητως **τα σημεία 1 και 6**, καθώς και **δύο (2)** από τα υπόλοιπα σημεία.

1. Εμφανίζεται στη σκηνή ο Αγγελιαφόρος και αποκαλύπτει ότι ο Αίμονας αυτοκτόνησε.
2. Εμφανίζεται στη σκηνή η Ευρυδίκη και ο Αγγελιαφόρος της εξιστορεί τα γεγονότα.
3. Η Ευριδίκη άφωνη αποχωρεί από τη σκηνή.
4. Ένας διάλογος γεμάτος ανησυχία για τις προθέσεις της μεταξύ του Κορυφαίου και του Αγγελιαφόρου.
5. Μπαίνει στη σκηνή ο Κρέοντας φέρνοντας το νεκρό σώμα του Αίμονα. Ακολουθεί κομμός.
6. Ο Εξάγγελος βγαίνει από το παλάτι και ανακοινώνει ότι η Ευρυδίκη αυτοκτόνησε.
7. Όλοι επιρρίπτουν την ευθύνη στον Κρέοντα, ακόμα και ο ίδιος που κατηγορεί τον εαυτό του.
8. Το έργο τελειώνει με την αποχώρηση του Χορού από την ορχήστρα.